מסורת הש"ס

א) עי' פסחים לד א, ב) תוספתא פ"ג ה"ח, ג) פסחים ט ב וש"נ, ד) עי' חולין נה א,

עין משפט נר מצוה

י א מיי' פרק י"ח ממ"א הל"א טור שו"ע יו"ד סימן קי סעיף ג:

יא ב מיי' שם הלכה יב טור שו"ע שם סימן סג:

נוסחת הבבלי

(א) א"ר חייא בשם ר"י כו': (ב) ר"י בר חנינא כו' ר"י בר חנינא כו': (ג) ר"א בר' חנינא כו' ומפיק לשוקיה א"ל כו' מזבין קופר גבי טבחא כו' בר נש נחית מזוני בשר איסקופתיה גו נהרא אינשיתא וסליק לי' כו' בשוקא טעין קופר כו':

הגהות הגר"א

[א] ה"ג היסח הדעת פסול וטעון עיבור צורה. וה"פ דהא איכא למ"ד דס"ל היסח הדעת פסול הגוף הוי שהוא מעלה בקדשים שנפסלין בכך ואפילו יבוא אליהו ויאמר שלא נטמא כל אותן הימים שהסיח דעתו מהן אין שומעין לו ולהך מ"ד לא בעי עיבור צורה בפסול דהיסח הדעת ור' הושעיא ס"ל כאידך מ"ד דהיסח הדעת פסול טומאה הוי מחשש שמא נטמא וכיון דלא חזינא ליה שנטמא אלא חששא בעלמא לכן א"א לשרפו בלא עיבור צורה שמא לא נטמא וזהו דאמר פסול וטעון עיבור צורה: [ב] א"ר יוסי ויאות לאכלו אין את יכול כו' לשריפה אין את יכול שמא לא נתקלקל' צורתו לפום כן כו' כצ"ל: [ג] צ"ל א"ל לית הדא היא דא"ר יוחנן כו'. כלומר שנדחו דברי ר' יוחנן שהתיר נמצא ביד נכרי דהא ראינו שנכרי מוציא בשר נבילה: [ד] תיבת ר' נמחק:

ציון ירושלים

סי' קכח ובתומי' וקצות החושן ובשובב [נתיבות] ודוק היטב: הסיע דעת טעון עיבור צורה. עיין תוס' חגיגה דף כא מ"ש בזה בשם רבינו אלחנן ודבריהם תמוהין וכבר האריך בזה בס' שיח יצחק על חגיגה ועי' מל"מ פי"ט מפהמ"ק הל"ד שלא נזכר מדברי הירושלמי הלז ועיין צל"ח פסחים דל"ד:

גליון הש"ס

[א] עי' פסחים דף לד ע"א וצ"ע אמאי מקשה שם מברייתא ולא ממתני' דהכא ועי' ק"ע ד"ה ויאות וקשה א"כ אמאי בעי עיבור צורה בנמצא בירושלים הא הוי היסח הדעת: [ב] עי' ק"ע ועי' בחולין דף צה וברש"י שם מבואר להיפך דלרב החתיכו' אסורות באכילה ואיברים נבלות ולקי עלייהו ע"ש וא"כ גם כאן פי' מותרות לא ממש היינו שאינן מותרות לגמרי ודכוותה איברים נבלות היינו דאף לוקין עליהן ודוק: [ג] עי' כתובות דף טו ע"א מנ"ל לר"ז וכו' התם לחומרא ע"ש וצ"ע דמבואר כאן בתשע חנויות מוכרות נבלה דאמרינן כל קבוע כמע"מ אף לקולא. ועי' בש"ך ביו"ד סי' קי ס"ק טו:

ובשעת הרגל שהבשר מרובה אף איברים מותרות:

גמ' לא צורכה דלא בהר הבית קודש (א)רבי בא ר' חייה בשם רבי יוחנן חזקה שאין הכהן מוציא מן הלשכה מעות עד שהוא מחלל על הבהמה: בשר שנמצא כו': רבי(א) לעזר בשם ר' הושעיא [א]הסיע דעת טעון עיבור צורה א"ר הושעיה [א] מתני' אמרה כן תעובר צורתו ויצא לבית השריפה א"ר [ב]יוסי ויאות לאכלו אין את יכול שמא נתקלקל צורתו לפום כן צריך מימר תעובר צורתו ויצא לבית השריפה: נמצא בגבולין וכו': רבי קריספא בשם (ב)רבי יוסי ברבי חנינה איברים נבילות לוקין עליהן משום נבילה מתניתא אמרה כן איברי נבילות וחתיכות מותרות חתיכות מותרות [ב] לא ממש ודכוותה איברים נבילות לוקין עליהן משום נבילה רבי קריספא בשם רבי יוסי ברבי חנינה אם(ב) היו מחרוזות מותרות תשע חנויות [ג] מוכרות בשר נבילה ואחת מוכרת בשר שחוטה נתחלפו לו חושש ולנמצאת הולכין אחר הרוב (א)תשע(ג) חנויות מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבילה נתחלפו לו חושש ולנמצאת הולכין אחר הרוב א"ר יוחנן הנמצא ביד נכרי כנמצא בפלטיא (ג)רבי לעזר בי רבי חגיי הוה מסמך לר' מנא חמא לחד ארמאי מקטע מן סוסיה ומפיק לברא א"ל [ג]הדא היא דאמר רבי יוחנן הנמצאה ביד נכרי כנמצא בפלטיא א"ל כן א"ר יוסי [ד]ר' (ב)והן שראו אותו יוצא ממקולין של ישראל חד בר נש בציפורין אזיל בעי מיזבון קופד מן טבחא ולא יהב ליה אמר ליה לחד רומיי ואייתי ליה א"ל לא נסבית על כרחיה א"ל ולאו בשר דנבילה יהבית ליה רבי ירמיה בשם ר' חנינה מעשה(ד) בא לפני ר' ואמר לא כולא מיניה מיסר מקולין דציפורין רב נחת לתמן חמתון מקילין וחמר עליהן חד בר נש אזיל בעי

קרבן העדה

לחתיכות קטנות אלא הכשרות למכרן או לתת אותן לקדרה: **שהבשר מרובה.** ואין חותכין הבשר לחתיכות קטנות אלא מבשלים אותו איברים: **גמ' ופריך לא צורכה.** לא ה"ל לתנא למתני אלא בהר הבית קדש דודאי מתרומת הלשכה נפל שהרי אין אדם רשאי לכנוס לשם במעות צרורין בסדינן: **חזקה שאין הכהן.** הגזבר אין מוציא מעות מן הלשכה אלא אם כן נתחלל הלכך כל הנמצא בהר הבית חולין: **הסיע דעת.** היסח הדעת מן הקדשים אע"ג דפסולין טעונין עיבור צורה קודם שריפתו: **מתניתא אמרה כן.** כלומר מתני' נמי דייקי: **ויאות.** בתמיה וכי שפיר קאמרת דלמא במתני' אין הטעם משום היסח הדעת דכל שהוא בעזרה לא מיקרי היסח הדעת דליכא למיחש לשום טומאה והכא היינו טעמא דפסול שמא כבר נתעברה צורתו לפיכך טעון עיבור צורה ודאי אבל כל שנפסל בהיסח הדעת בודאי אפי' עיבור צורה אין צריך: **לוקין עליה משום נבלה.** דודאי נבלה היא: **חתיכות מותרות לא ממש.** דמותרות לאכול ה"נ איברים נבלות נבלות ממש דלוקין עלייהו: **אם היו מחרוזות.** קשורות זו בזו מותרות דודאי נפלו מיד אדם בשוגג: **נתחלפו לו.** אינו יודע איזו היא: **חושש.** ומספיקא אסורות כולן אבל אין לוקין עליו דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי: **ולנמצאת הולכין אחר הרוב.** דכל דפריש מרובא פריש וכודאי טריפה הוא ולוקין עליו וכן אם הרוב כשירות אם פריש מותר אפילו באכילה: **הנמצא ביד נכרי.** בשר הנמצא ביד נכרי כאילו נמצא ברה"ר אם רוב טבחי ישראל מותר: **הוה מסמך.** היה סמוך על רבי מנא וראה נכרי א' חותך בשר מן הסוס ויוצא לחוץ: **א"ל הא דאר"י הנמצא ביד נכרי כנמצא ברה"ר.** ומותר אמאי ניחוש דלמא מן בהמתו חתך ואפי' מקולין וטבחי ישראל ניהו יש לאוסרו: **א"ל.** הכי אר"י רבי והוא שראו הנכרי יוצא מן המקולין של ישראל אז סמכינן להתירו: **חד בר נש וכו'.** אדם אחד בציפורי הלך ליקח בשר מן הטבח ולא נתן לו: **א"ל.** לחד נכרי שיקח לו והביא לו: **א"ל.** הרי בר נש לטבח לא לקחתי בע"כ ממך שהנכרי הביא לי: **אמר.** הטבח ולאו בשר נבילה מכרתי לנכרי: **מעשה זה בא לפני רבי.** ושאל לו אם נאמן הטבח לאסרו: **ואמר.** רבי לאו כל כמיניה לאסור מקולין דציפורי וכיון שלא הכריזו טריפה בו ביום הבשר מותר: **רב.** ירד לבבל ראה אותן שהן מקילין באיסור בשר להניחו ביד נכרי והחמיר עלייהו ואסר כל בשר שנתעלם מן העין וכדמסיק:

משנת אליהו

לאידך טעמא: **לא צריכא דלא בהר הבית קדש.** בפסחים ז' א' בתוס' ד"ה בהר הבית הקשו בשם ר"י היאך נמצאו שם הא אמר פ' הרואה לא יכנס בהר הבית במעות הצרורין בסדינו ותירצו דדוקא בסדינו בפרהסיא דגנאי הוא כמו הולך לסחורה אבל בצנעה שרי והתוי"ט הביא הקושי' זו דוקא לפי' הא' של הרע"ב בפ' בתרא דברכות דאפונדתו הוא אזור חלול ששמים בו מעות ודבריו מוכיחים דלפי' הב' שהוא פי' הרמב"ם שהוא בגד הזיעה א"כ ל"ק דשרי לילך במעות כיון דמתני' לא איירי באיסור לילך שם עם מעות ושגגה היא דהא הרמב"ם גופי' בחבורו פ"ז מהל' ב"ה הלכה ב' פוסק לאסור ליכנס במעות צרורין בסדינו

ריבב"ן

שאין לוקין עליהן אבל אסור באכילה אברין נבילות ולוקין עליהן משום נבילות: **ובשעת הרגל שהבשר מרובה אפילו אברין מותרין.** ודוקא מותר משום נבילה אבל באכילה אסור ואע"ג דאמרינן ט' חנויות כולן מוכרות בשר שחוטה וא' בשר נבילה ולקח מאחד מהן ואינו יודע איזו לקח ספיקו אסור ובנמצא הלך אחר הרוב ומותר באכילה התם חתיכות ולא הרגיש כשנפל אבל אברין שמא נתנבלה והשליכוה ולא נפלה מידו דמתוך כובדה היה מרגיש לפיכך השליכוה לאברין: **בהמה שנמצאת וכו'.** בפ"ב דקדושין מייתי להא זכרים עולות ופריך זכרים עולות הוא דהוו ושלמים לא הוו אמר ר' הושעיא בבא לחוב בדמיה עסקינן וה"ק חיישינן שמא עולות נינהו ור"מ היא דאמר הקדש במזיד

תקלין חדתין

מה טעם בשעת הרגל מעשר ולא אמרינן קודם הרגל נפלו כדאמרינן בנמצאין בהר הבית הואיל ושווקי ירושלים עשויין להתכבד בכל יום מפני הטיט ואי נפול קודם הרגל הוי משתכחי בשעת כיבוד אבל הר הבית מתוך שהוא משופע והרוח מכבדתו מעפרו ועוד שאין אדם נכנס באבק שעל גבי רגליו ואינו עשוי להתכבד: **גמ' לא צריכא כו'.** פריך על מ"ש בהר הבית לעולם חולין. וכי לא צריכא שלא יהיה בהר הבית אלא קודש דמתרומת הלשכה נקחין שם המעות והן קודש דמחוץ אסור להביא שם מעות כדתנינא בתוספתא פ"ו דברכות ולא יכנס במעות הצרורין לו בסדינו א"כ אע"ג דנימא דדוקא דרך בזיון אסור להביא לשם מעות בפרהסיא כמו בסדינו שנראה שהוא דרך גנאי כהולך לסחורה אבל בצנעה שרי מ"מ למה לעולם חולין והלא שם מעות קדש מצויין: ומשני **חזקה שאין כו' עד שהוא מחלל על הבהמה תחלה.** וכל המעות הנמצאים שם חולין ולפי' השני צ"ל אף על גב דברגל אפשר שיוצא לשם מעות מעשר גם כן מכל מקום כיון דמעות דמקומן רק חולין ומחולה לה בפרהסיא אסור רק בצנעא ה"ל חולין רובא ולכן הכל חולין: **מתני' איברים עולות.** שכן דרך העולות שכולן כליל ואין חותכין אותן חתיכות ודי להן לעשותן איברים איברים מה שאין כן חטאות שנאכלין חותכין אותן לחתיכות:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

חד בר נש. אדם אחד הלך לרחוץ בשר בנהר ונפל מידו והלך לו חזר ורצה ללקחו מתוך הנהר א"ל רב אסור לך בשר זה שאני אומר הראשון שטפו נהר והביא בשר אחר של נבלה במקומו: **חד בר נש.** אדם אחד הוה מהלך בשוק טעון בשר בא עוף ששמו דיה וחטפו ממנו והשליכו במקום אחר ורצה האדם ההוא לחזור ללקחו א"ל רב אסור לך הא שאני אומר בשר נבילה היתה נושאת וזרקתו והאי שלקחו ממנו אכלה: **גינאי.** נהר ששמו גינאי שטף נודות של יין של ישראל ומצאוהו אח"כ: **יתכמון וכו'.** יראו שופכי יין אם מכירין שזו היא קשריהן שקושרין הנודות יחד ויש להן סימן בקשרים מותרים: **נקוניקה.** מין קנקן נמצא בבית הכנסת של עיר ששמה בולי והיה מלא יין: **אמר יתכמון וכו'.** יראו רושמי החביות בסיקרי אם יכירו שהוא מרושם שלהם ה"ל סימן ומותר: **באסרטיא דגופתא.** ברחוב של עיר ששמה גופתא: **משונת הים.** מקום שהים מגיע לשם בשעה שהוא סוער: **משום שחיטת הנכרי.** דאזלינן בתר רוב מהלכי דרכים ובדרך ההוא היו הרוב ישראל: **ואשתכח דבית ר'.** ונתברר אח"כ שהיה הגדי משל בית ר' וכדין התירוהו: **עיגול דגובנא.** עיגול של גבינה מצאו בפונדק של לוי והיו שם רוב ישראל: **ומשום רוב מהלכי דרכים.** ולא אסרו משום גבינות הנכרים: **ואשתכח מן דר' אלעזר בר' יוסי.** ומצאו שהיה הגבינה של ראב"י וכדין התירוהו (והר"א פולדא לא דק): **א"ר מנא.** לפני ר' יוסי ואנו רואין שחכמים מכריזין אפילו מוצאין בפלטיא הגדולה ושאר מקומות כיוצא בהן: **א"ל.** אתה אם היית מוצא דבר לא היית נוטלו לעצמך ורבי יונה אביך לא אמר כן אלא אמר הלואי שאמצא מציאה לפנים מן פיוסקום והוא מקום שרבים מצויין שם ולא אכריזנה: **אפילו כן.** סתמא דש"ס קאמר אפ"ה פעם אחרת מצא ר' יונה לפנים מן פיוסקום והחמיר על עצמו והכריזו:

הלכה ג מתני' זכרים עולות. שאנו תולין שיצאו מירושלים ורוב זכרים שבירושלים הן עולות ורוב נקבות זבחי שלמים: **הראוי לפסחים.** זכר בן שנה מן הכבשים או מן העזים פסחים והמוצאו מותר להקריבו לפסחו: **קודם לרגל שלשים יום.** משעה שמתחילין לדרוש בהל' פסח ואדם מפריש את פסחו: **ממשכנין את מוצאיה.** המוצא עולות או שלמים היו ממשכנין אותו עד שיביא נסכיה משלו שלשה עשרונים לפר ושני עשרונים לאיל ועשרון לכבש: **מניחין אותה ובורחין.** כדי שלא להתחייב בנסכיה: **שבעה דברים.** קחשיב להו ואזיל: **נכרי ששלח עולותו.** דדרשינן איש איש שנכרים נודרים נדרים ונדבות כישראל: **שתהא מנחתו.** עשירית האיפה שכהן גדול מקריב בכל יום מחציתה בבוקר ומחציתה בערב: **קריבה משל צבור.** בגמ' מפרש טעמייהו דר"ש ור' יהודה: **ושלימה היתה קריבה.** כשהיא באה משל צבור לר"ש או משל יורשים לר"י עשרון שלם היתה קריבה ולא חצי עשרון ובגמרא מפרש מנ"ל: **שיהיו הכהנים נאותים בהן.** דוקא לאכילת קרבנות אבל לאכילת חולין אפילו אותן הנאכלין בעזרה כדי שיאכלו הקרבנות על השובע אין נאותין בהן: **שלא יהיו מועלין באפרה.** בגמ' מפרש לה: **ועל הקינין הפסולות.** המחויבין קינין מביאין מעות ונותנין לשופר וב"ד לוקחין המעות וקונין בהן קינין והבעלים הולכים להם וסומכין על הב"ד שיקריבו קיניהן ואם פרחו הקינים או נמצאו פסולים תנאי ב"ד הוא שיקחו אחרים מתרומת הלשכה ומקנים אותן לבעלים ויוצאים בהן ידי חובתן: **המספק את הקינים.** אותן שפסקו עם הגזברים למכור להם כל הקינין הצריכין הוא חייב להחליף כל שימצא בו פסול: **גמ' לבא בדמיהן שנו.** כלומר איהי ודאי לא קרבה וה"ק אם בא אדם זה המוצאה לעשות לה תקנה ובא לקבל על עצמו חוב כל דמים שהוא

בעי משיזגה אסקופיתיה בגו נהרא ואינשתה ואזיל ליה חזר בעי מיסבינא אמר ליה רב אסור לך דנא אמר ההיא שטף נהרא [א] ואייתי חורי דנבילה תחתוי חד(א) בר נש הוה מהלך בשוקא טעין קופד (א) אתא דייתא וחטפתיה מיניה וטלקתיה חזר בעי מיסבינא [ב] א"ל רב אסור לך דנא אמר בשר דנבילה הוות טעינא וטלקתיה ונסבא ההוא אוחרנא גינאי שטף זיקין אתא עובדא קומי ר' יצחק בר"א ואמר יחכמון שפייא קיטרהון נקוניקה אשתכח בכנישתא דבולי אתא עובדא קומי רבי ירמיה אמר יתחכמון סקוריי' עבידתהון גדי(ב) צלי אשתכח באסרטי דגופתא והתירוהו משום שני דברים משום מציאה ומשום רוב מהלכי דרכים משום מציאה דתניי(ג) [א] המציל מיד הארי מיד הגיים משונת הים ומשונת הנהר ומאיסרטיא גדולה ומפלטיא גדולה הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן משום רוב מהלכי דרכים משום שחיטת נכרי ואישתכח מן דבית רבי עיגול דגובנא אישתכח בפונדקא דלוי והתירוהו משום שני דברים משום מציאה [ב] ומשום רוב מהלכי דרכים משום מציאה דתני המציל מיד הגיים מיד הארי משונת הים ומשונת הנהר מאיסרטיא גדולה ומפלטיא גדולה הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן משום רוב מהלכי דרכים משום גבינת נכרי ואישתכח מן דר"א בר' יוסי א"ר מנא קומי ר' יוסי ואנן חמיין רבנן מכריזין א"ל את אין הוויתה משכח לא נסבת רבי יונה אבוך לא אמר כן אלא אמר הלואי כד נשכח נשכח מן פיוסא ולגוא אפילו כן אשכח ולא נסיב:

הלכה ג מתני' [ג] בהמה(ד) שנמצאת מירושלם ועד מגדל עדר וכמדתה לכל רוח זכרים עולות נקבות זבחי שלמים רבי יהודה אומר הראוי לפסחים [ג] לפסחים קודם לרגל ל' יום בראשונה היו ממשכנין את מוצאיה עד שהוא (ב) מביא (עמה) נסכיה חזרו להיות מניחין אותה ובורחין התקינו ב"ד שיהו נסכיה באין משל צבור אר"ש(ה) ז' דברים התקינו ב"ד וזה אחד מהן [ד] נכרי ששלח עולתו ממדינת הים ושלח עמה נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל צבור וכן [ה] גר שמת והניח זבחים אם יש לו נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל צבור ותנאי ב"ד הוא על כה"ג שמת שתהא מנחתו קריבה משל צבור רבי יהודה אומר [ו] משל יורשין ושלימה היתה קריבה [ז] על המלח ועל העצים שיהו הכהנים נאותין בהן [ח] ועל הפרה שלא יהו מועלין באפרה ועל הקינין הפסולות שיהו באות משל צבור [ט] ר' יוסי אומר המספק את הקינין הוא מספק את הפסולות: **גמ'** [א] ר' הושעיא רבה אמר לבא(ו) בדמיהן שנו א"ל רבי יוחנן אומרים לו לאדם צא ומעול בקדשים אלא הילכו בהן אחר הרוב אם רוב זכרים עולות אם רוב נקבות זבחי שלמים ואין השלמים באין מן הזכרים ומן הנקבות כיצד הוא עושה מוציאן לחולין וחוזר ועושה אותן עולות

ריבב"ן

חילא. תהי בה ר' יוחנן וכי אומרים לו לאדם חטא בשביל שתזכה בהקרבתה אלא אמר ר' יוחנן ממתין לה עד שתומם ומייתי שתי בהמות אחד לעולה ואחד לשלמים ומסיק דבכל מידי (ז) ליכא לספוקה: ירושלמי אמר ר' יוחנן אומר לאדם צא ומעול בקדשים אלא אם רוב זכרים עולות ואם רוב נקבות זבחי שלמים ואין השלמים באין מן הזכרים ומן הנקבות כילד עושה מוליאן לחולין ע"י מום וחוזר ועושה אותן עולות ר' זעירא אמר כמו דאתמר תמן תניי ב"ד על המותרות שיקרבו עולות כן אומר הכא תניי בית דין על האובדות שיקרבו עולות אמר ר' יוסי לר' יעקב אין זה מזיד בתמיה א"ל מכיון שהוא תנויי ב"ד אין זה מזיד: **הראוי לפסח.** כגון זכר ובן שנה ויש לספק שמא פסח הוא הנמצא וסמוך לפסח שלשים יום ושמא קנאו לצורך פסח ועדיין איכא לספוקי באשם נזיר ובאשם מצורע שהן בני שנה אבל לא שכיחן: **ממשכנין את מוצאיה.** שיביא נסכיה משלו בעל כרחו: **מתני' נכרי ששלח עולתו.** דגרסינן בחולין פ"ק איש מה ת"ל איש איש מלמד שהנכרים נודרים נדרים ונדבות כישראל: **על כהן גדול שמת שתהא מנחתו.** דהיינו עשירית האיפה שלו: **קריבה משל צבור.** ואמרינן בפרק התכלת [דף נב] א"ר אבהו ב' תקנות הוו דאורייתא משל צבור כיון דחזו דמידחקא לשכה תקינו דניגבו מיורשין כיון דחזו דקא פשעי בה אוקמוה אדאורייתא: **ר' יהודה אומר משל יורשין באה ושלימה היתה קריבה.** ותניא בפ' התכלת שלימה שחרית ושלימה בין הערבים ובקומץ לבונה הבא עם החביתין(ח) [פליגי אמוראי התם] ועוד תניא התם כה"ג שמת ולא מינו כה"ג אחר תחתיו מנין שתהא מנחתו קריבה משל יורשין ת"ל והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה יכול יקריבנה חציין ת"ל אותה אותה שלמה ולא חסרה דברי ר' יהודה ר' שמעון אומר חק עולם חקה משל עולם תהא כלומר משל צבור: **מתני' על המלח ועל העצים שיהו הכהנים נאותין בהן.** אמרי' בהקומץ רבה [דף כא] אמר שמואל ל"ש אלא לקרבן אבל לאכילה לא ואסיק [לקרבן] לאכילת קרבנן ומאי אכילה אכילה דחולין ואע"ג דאמר מר יאכלו אותה שיאכלו עמה חולין ותרומה כדי שתהא החטאת נאכלת על השובע ויהא טעם קדשים בפיו ויאכל חוץ לעזרה חולין ותרומה

תקלין חדתין

בבשר שנתעלם מן העין והחמיר עליהן: **משזגי בשר אסקופתיה.** רחץ בשר בנהר ונפל לנהר ואזל ואחר כך רצה ליקחה מהנהר: **ההיא שטף כו'.** אסיר לו משום חומרא שבשר ההוא שטף הנהר והביא אחר

משנת אליהו

עין משפט נר מצוה

יב א מיי' פרק ו מגזילה הלכה ג טוש"ע חו"מ סימן רנט סעיף ז:
יג ב מיי' פרק ד משחיטה הל"ח טוש"ע יו"ד סימן א סעיף ד:
יד ג מיי' פרק ו מפהמ"ק הלי"ח:
טו ד מיי' פרק ג ממעה"ק הל"ה ופ"ד משקלים הל"ג:
טז ה מיי' פרק ד משקלים הל"ד:
יז ו מיי' פרק ג מתמידין הלכ"ג:
יח ז מיי' פרק ח ממעילה הל"ו:
יט ח מיי' שם פ"ג הלכה ה:
כ ט מיי' פ"ז מכלי המקדש הל"ט:

א) ירושלמי ע"ז פ"ב הל"ח, ב) עי' ב"מ כד ב, ג) שם ע"א בשם רשב"א ובשקלים הנספח לבבלי רשב"י, ד) קדושין נה א, ה) מנחות ע"ג ב נא ב וע"ש, ו) עי' קדושין נה א ב, ז) דברי רבינו המחבר מעורבבין וכצ"ל ומסיק דבכל מידי דאיכא לספוקה מספקינן כגון אם הוא זכר ובן שנה ויש לספק שמא פסח הוא וכו' עד לא שכיחן ואח"כ צלה"ד ירושלמי וכו' עד מכיון שהוא תנאי בי"ד אין זה מזיד ואח"כ צריך לציין על המשנה ממשכנין את מוצאיה וכו', ח) צ"ל אם צריכה שני קמצים או דסגי בקומץ אחד,

נוסחת הבבלי

(א) וחטפתה נמייה וטלקתא חזר אזל בעי מסבינה כו' ההוא תחותיה גימי שטף כו' נקוניא (כי קא) אישתכח בכנישתא דבולי כו' דתני ר"ש ב"א כו' א"ר מונא קומי דר' ואנא חמוי כו': (ב) מביא נסכים כו':

הגהות הגר"א

ציון ירושלים

גליון הש"ס

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

כ: קרבן מעות שנמצאו פרק שביעי שקלים העדה

הוה וכו' וכ"ק לר"י: **כמה דאם אמר ממן.** כיצים פרקין: **מנאי ב"ד הוה על המובדות שיקריבו עולות** הלכך לה מיתסיק למימר שלמים הן: **אין זה מוזר.** בתמיה וכי אין זה כמתנל מוזר שלמים על עולות: **מכיון שאמרו ב"ד הוה.** עקרו לשם שלמים מיניה ונכילו לה מקדש מעולה לשם שלמים ואין זה מתנל כמוזר: **עד דאמר ממן.** כשהייתי בבבל שמעתי שאמר ר"י לשמואל הספרים שקלו ומת מה יעשה בו: **מוסר עשירים המיפה על כה"ג.** כגון שספרים מעות בעשירים המיפה של היום ומיתוסר שמיו ראוי למחר מה יעשה בו: **יוליכם ניס ממנה.** לא נהנין ולא מועלין בו: **הולה חוסה ואח"כ מקדשה.** הלכ הכלי שמודדין בו בעשרון הוי קודש: **מקדשה.** כל העשרון בעשרון: **כ"ג מקריב מחלה ומחלה אחר.** כ"ה במנחות פרק התכלת: ומיירי כגון שנטמאת מחלה אל בין הערבים שמביא עשרון אלם ומוליכו ומקריב מחלה ומחלה אחר שמעשיע למיפה קדושה למקלין לגלה כולו בפה אחת ויכיון ללא צריך למחלה השני שכבר נתקדשה הרי הוא אחד וקריב לר"י: **אכן אפי' מעות.** שנמותר מעשירים המיפה קודר כ"ש שילכו ליס ממנה דה"ל מותר עשירים המיפה וכלמלמר ר"י במנחות וכ"ק המולת המיפה שיותר: **כ"ג מפניפה פלינת על כ"י ממלאו וכו': ממלאו כ' חלין וכו'.** קלי מלה"ג שהקריב ממלה שחרים ומיגו אחר מחתיו מביא עשרון אלם ומוליכו ומקריב ומלה אחר **מבל נמלאו** כ' מלקריב ממלה שחרים ומיגו אחר מחתיו מביא עשרון אלם ומוליכו ומקריב ומלה אחר ר"א אמר ר' יוסי שהוא תנאי ב"ד אין זה מוזר: א"ר[ב] יסא עד דאנא תמן שמעית קל רב יהודה שאל לשמואל[א] הפריש שקלו ומת א"ל יפלו לנדבה ומותר עשירית האיפה שלו רבי יוחנן אמר [ב]יוליכם לים המלח ר"א אמר יפלו לנדבה עשירית[ג] האיפה של כ"ג רבי יוחנן אמר חוצה אותה ואח"כ מקדשה רשב"ל אמר [ג]מקדשה ואח"כ חוצה אותה מתניתא פליגי על רבי יוחנן מקריב[ד] מחצה ומחצה אבד פתר לה שכן אפי' מעות ילכו לים המלח מתניתא פליגי על [א]ר"ש בן לקיש נמצאו שני חצאין קריבין ושני חצאין אבודין ותני עלה מחצה ראשון [ד]ומחצה שני תעובר צורתן ויצאו לבית השריפה פתר לה[ב] [ה](ב) כר' ישמעאל דאמר [ה]עשרון מקדש בשהכהן[ד] מתקרב תחילה לעבודה מביא עשירית [ג]האיפה שלו [ג]ועובדה בידו 'א' כה"ג ואחר כהן הדיוט שעבדו עד שלא הביאו עשירית האיפה שלהם [ד]עבודתן בשירה רבי[ה] מנא בעי מימר 'בו ביום שנתקרב תחילה לעבודה בו ביום נתמנה להיות כהן גדול מביא שתים אחת לחיובו ואחת לחובת היום [ו]תופיני [ג] בשעת הבאה תופיני ואין בשחרית תופיני והא תנינן[ו] [ה]העמידו עושה חביתין לעשות חביתין א"ר חייא בר [ו]אחא לעשות חמין [ה]לרבוכה תופיני רבי[ה] יסא בשם ר' חנינה מטגנה ואח"כ אופה אותה רבי אחא בשם ר' חנינה [ב]אופה אותה ואח"כ מטגנה [ה]תופיני תאפינה נא רבי אומר 'תאפינה [ו]נאה רבי דוסא אומר תאפינה [ה]ריבה אתיין אלין פלגוותא כהינין פלגוותא מ"ד תאפינה נאה כמ"ד [ב]אופה ואח"כ מטגנ' ומ"ד תאפינ' נא כמ"ד[ה] מטגנה ואח"כ אופה [ו]לא סוף דבר שמח אלא [ב]אפילו נטמא ואפילו נדחה ממום תני (ד)'ר' יוסי בן עזי' ר' יהודה בר פזי דבר דליה ואפילו נדחה ממום מנין[ב] לכהן גדול שמת ולא מינו [ה] אחר תחתיו שתהא קריבה משל יורשים ת"ל מבניו יעשה אותה יכול יביאנה לחציים ת"ל אותה כולה אמרתי דברי רבי יהודה ר"ש אומר אינה באה אלא משל צבור [ו]שנאמר [ב]חק עולם (ממי שהבריות שלו) מי שהברית כרותה לו בליל תקטר בליל להקטרה; כהן גדול שמת וכו'; רבי בא בר ממני בעי מהלפה[ב] שיטתיה דר"ש [ה]תמן אמר משל יורשין והכא אמר משל צבור [ה]א"ר חייה בר

עולות א"ר זעירא כמה דאת אמר תמן [א]תנאי ב"ד הוא על המותרות (האובדות) שיקרבו עולות כן את מר אוף הכא תנאי ב"ד הוא על האובדות שיקרבו עולות א"ר יוסי לרבי יעקב בר אחא אין זה מוזר א"ל מכיון שהוא תנאי ב"ד אין זה מוזר: א"ר[ב] יסא עד דאנא תמן שמעית קל רב יהודה שאל לשמואל[א] הפריש שקלו ומת א"ל יפלו לנדבה ומותר עשירית האיפה שלו רבי יוחנן אמר [ב]יוליכם לים המלח ר"א אמר יפלו לנדבה עשירית[ג] האיפה של כ"ג רבי יוחנן אמר חוצה אותה ואח"כ מקדשה רשב"ל אמר [ג]מקדשה ואח"כ חוצה אותה מתניתא פליגי על רבי יוחנן מקריב[ד] מחצה ומחצה אבד פתר לה שכן אפי' מעות ילכו לים המלח מתניתא פליגי על [א]ר"ש בן לקיש נמצאו שני חצאין קריבין ושני חצאין אבודין ותני עלה מחצה ראשון [ד]ומחצה שני תעובר צורתן ויצאו לבית השריפה פתר לה[ב] [ה](ב) כר' ישמעאל דאמר [ה]עשרון מקדש בשהכהן[ד] מתקרב תחילה לעבודה מביא [ג]עשירית האיפה שלו [ג]ועובדה בידו 'א' כה"ג ואחר כהן הדיוט שעבדו עד שלא הביאו עשירית האיפה שלהם [ד]עבודתן בשירה רבי[ה] מנא בעי מימר 'בו ביום שנתקרב תחילה לעבודה בו ביום נתמנה להיות כהן גדול מביא שתים אחת לחיובו ואחת לחובת היום [ו]תופיני [ג] בשעת הבאה תופיני ואין בשחרית תופיני והא תנינן[ו] [ה]העמידו עושה חביתין לעשות חביתין א"ר חייא בר [ו]אחא לעשות חמין [ה]לרבוכה תופיני רבי[ה] יסא בשם ר' חנינה מטגנה ואח"כ אופה אותה רבי אחא בשם ר' חנינה [ב]אופה אותה ואח"כ מטגנה [ה]תופיני תאפינה נא רבי אומר 'תאפינה [ו]נאה רבי דוסא אומר תאפינה [ה]ריבה אתיין אלין פלגוותא כהינין פלגוותא מ"ד תאפינה נאה כמ"ד [ב]אופה ואח"כ מטגנ' ומ"ד תאפינ' נא כמ"ד[ה] מטגנה ואח"כ אופה [ו]לא סוף דבר שמח אלא [ב]אפילו נטמא ואפילו נדחה ממום תני (ד)'ר' יוסי בן עזי' ר' יהודה בר פזי דבר דליה ואפילו נדחה ממום מנין[ב] לכהן גדול שמת ולא מינו [ה] אחר תחתיו שתהא קריבה משל יורשים ת"ל מבניו יעשה אותה יכול יביאנה לחציים ת"ל אותה כולה אמרתי דברי רבי יהודה ר"ש אומר אינה באה אלא משל צבור [ו]שנאמר [ב]חק עולם (ממי שהבריות שלו) מי שהברית כרותה לו בליל תקטר בליל להקטרה; כהן גדול שמת וכו'; רבי בא בר ממני בעי מהלפה[ב] שיטתיה דר"ש [ה]תמן אמר משל יורשין והכא אמר משל צבור [ה]א"ר חייה בר

ריבב"ן

דבשמזה מסור לתין יכול להביל מוהן בעזרה ואפשר שבאלילת מוהן לגורך אלילת קדשים הן מלה אל הקדש לא יאכל עתמן: **ועל הפרה שלא יהיו מועלין בהפרה.** בפ' התלת פריך וכי מקנה לדבנן היל מלמוריית היל לתביל מנחת היל מלמד שמועלין בה. בה מועלין ולא בחפרה אמר רב אבי מקנות הוו לחוריית בה מועלין בחפרה אין מועלין ביון לחזו דקא מזגזלן ודקא עבדי מיעה למכתן גזלו בה מעילה ביון דקא חזו לבקא פרטו מסקה מזה מוקמוה **אלמוריית:** **ועל הקינין הפטוחות.** קיני מוהב שנפסלו והיל מיהם יועדת ומוכלת בקדשים

תקלין חדתין

סוקדשו לבלמים שנקבות ג"כ בבניו ולא לעולות ושולן זבחי שלמים: **אמר רבי זעירא כמה דאת אמר כן.** לבני שזעירא פריך לה לקושיות קמא דלעיל זכריס הוי לבלמים ואילך מקריב עולות. ללא קשיא כלל דהא לעיל נבי קינין ובחלי עולה דפריך ויש תטאת שקריבה עולה ואמרי' תעלה ב"ג מגלי ר"ש הוא על המובדות שיקריבו עולות ס"ג מגלי ר"ש על המובדות שיקריבו עולות שלא בא"ג אמר לעיל ולא לגריך לגופיהן ולא לבלמים ולא לבבניו ולא **הפרים שלנו.** פרישנא לעיל ונקט לה הכא לחידי דאיירי בתמני' בב"ג שמת והקן שמי מביא פלונגת דר"י וב"ש ל"ל בעזרה שנפסלו והיל מיהם יועדת ומוכלת בקדשים

ציון ירושלים

ס"ד ממסוקרי כפרה ב"ג בכל שאפשר לעמוד על מקרנם בווזלי לריכין לעמוד וע"ב לסיו כסוגה גם על לרבנות יחיד. ועי' שבת נה מתוך שאינו יכול לקיימן אלא בלכו אלל בעליהן ממסוע לסיו שיוחדין סיו שהכנסים מתרצלים בלבה. ועי' ערוכין דף לב ד"ה ממסוע דלא היה שם ס"ע:

גליון הש"ס

[ה] לא ידעינא לו מקום ובגר"ש הגיה כ"ש גם זה לא מלאנו. ולקוי ל"ל ר"י והוא ר' יוסי בר' יעקב ר"ש ד"ה ממנו ר' יוסי בר' ממנו לא מו ר"מ והוא ס"ס אם לאמר לקיים הגי' הישנה והוא כר' יהושע ס"ס ר' מאיר ס"ס ר' יוסי בר' יעקב ר"ש ד"ה ממנו ר' יוסי בר' ממנו לא מו ר"מ והוא בהמ"ס ס"ג ממתניתין הל"ת ס"ס ר' יוסי בר' יעקב ר"ש ד"ה ממנו ר' יוסי בר' ממנו לא מו ר"מ והוא **[ב]** לא ידעינא לו מקום ובגר"ש הגיה כ"ש גם זה לא מלאנו. ולקוי ל"ל ר"י והוא ר' יוסי בר' ממנו לא מו ר"מ והוא **[ג]** לא ידעינא לו מקום ובגר"ש הגיה כ"ש גם זה לא מלאנו. ולקוי ל"ל ר"י והוא ר' יוסי בר' ממנו לא מו ר"מ והוא

תורה אור השלם

1. עַל מַחֲבַת בַּשֶּׁמֶן תֵּעָשֶׂה מְרֻבֶּכֶת תָּבִיאֶנָּה תִּפְתֵּי מִנְחַת פִּתִּים תַּקְרִיב רֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ: ויקרא ו יד 2. וְהִכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ תַּחְתָּיו מִבָּנָיו יַעֲשֶׂה אֹתָהּ חֻקַּת עוֹלָם לַייָ כָּלִיל תְּקֻטָר: ויקרא ו טו

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

בברייתא דריש מקרא דמשל צבור: **ולא יאות הוא מקשה.** בתמיה דודאי שפיר קא מקשי א"נ בניחותא דלאו שפיר מקשה דידע ר"ח בר בא דשני תקנות הוו: **הייתי אומר.** שיגבו מכל ישראל לצורך עשירית האיפה ותנאי ב"ד הוא שתבא מתרומת הלשכה אבל לעולם מן התורה משל צבור: **בעי.** הא דתני במתני' ושלימה היתה קריבה מי אמרינן שלימה שחרית ושלימה בין הערבים: **ה"ג ושלימה בין הערבים או שלימה שחרית ובטילה בין הערבים.** וכ"ה בהתכלת: **כד תהא פשיטא ליה.** כלומר את"ל דשלימה שחרית ושלימה בין הערבים: **ג' לוגין מה הן.** דלעשירית האיפה היה הכה"ג מביא ג' לוגין וקמבעיא ליה כשמת כה"ג והיתה המנחה כפולה בסולת אם היתה כפולה גם בשמן או לא: **אוף הדא צריכה ליה.** גם זה מבעיא ליה: **ב' קמצין מה הן.** דס"ל לחזקיה כאבא יוסי בן דוסתאי שסובר בהתכלת דבכל יום היה כה"ג מביא ב' קמצין לבונה ומקריב אחד מהן בשחרית וא' בין הערבים ואמר רבי יוחנן התם דהלכתא כאבא יוסי וקמיבעיא ליה כשהוא מביאה שלימה בשחרית ושלימה בין הערבים אם מביא כל פעם ב' קומצין או דלמא בקומץ אחד סגי: **כלום למדו לקומץ.** כלומר ללבונה בעי קומץ למדו ממנחת חוטא כדתניא בפרק דלעיל: **מה להלן ב' קמצין.** לכל עשרון קומץ לבונה דס"ל כי היכי דבעינן שעור שמן לכל עשרון אפי' נעשו הרבה עשרונות בכלי אחד כדתנן בפ' שתי מדות ה"נ בעינן קומץ לבונה לכל עשרון ה"ה כאן דכופל הסולת כופל נמי הקומצין: **ומשני מה תמן צריכה ליה.** כי היכי דמיבעיא ליה גבי חביתי כה"ג אם כופל הקומצין ה"נ מיבעיא ליה במביא מנחות הרבה בכלי אחד אם צריך קומץ לבונה לכל אחד או סגי ליה בקומץ אחד יהיו המנחות ששים או אחד ובגיר' הירושלמי שבבבלי לא גרסי' כאן מה תמן צריכא ליה: **כלום למדו שלשה לוגין.** דחביתין בעינן ג' לוגין אלא מתמיד שנאמר גבי חביתין מנחת תמיד הרי היא לו כמנחת תמיד מה להלן שלשה לוגין לעשרון אף כאן ג' לוגין לעשרון: **ומשני מה תמן צריכה ליה.** כי היכא דקמבעיא ליה בחביתין ה"נ מבעיא ליה בתמיד כגון שלא הקריב מנחה בבקר שהביאה אפילו בערב דכתיב ומנחתם ונסכיהם בלילה או למחר אם צריך ג' לוגין לכל אחת או דסגי להו בג' לוגין א"נ ומה תמן וכו' מדברי רבי חזקיה הוא דקאמר לרבי יוסה שהשיב על דבריו דקאמר דלא קמבעיא ליה לר' יוחנן אקומץ דדומיא דמנחת חוטא הוא וקאמר"ח א"כ מאי קמבעיא ליה לר"י מג' לוגין נילף מתמיד אלא ודאי מאי דגלי גלי מאי דלא גלי לא גלי א"כ ה"ה לענין קמצין והראשון נ"ל עיקר: **בדין היה שימעלו.** באפר פרה אלא שתנאי ב"ד הוא שאין מועלין באפרה: **ופריך והא תני חטאת היא.** דכתיב בפרה ללמדך שמועלין בה כשאר חטאות עד שלא היתה להן שעת היתר לכהנים: **ה"ג היא בה מועלין ואין מועלין באפרה: משתקשקין בה.** באפרה היו מתרפאין ונותנים אותה ע"ג מכותיהן דאפר מרפא מכה: **כיון שנגדרו.** ופרשו מספק הזאות אם נטמאו בספק טומאת המת לא היו מזין עליו שלא ימעלו בה: **האשה הזאת במה היא מתכפרת.** ל"ג ליה הכא ואגב גררא דר"פ מייתי ליה לכאן: **ואת האובדות.** שנאבד המעות בין שקלים לנדבה וכדאמרי' לעיל בר"פ דאל"כ האשה הזאת במה מתכפרת:

הדרן עלך פרק מעות שנמצאו

הלכה א מתני' כל הרוקין הנמצאין בירושלים טהורין. ולא מחזקינן להו ברוקו של זב וזבה שהן מטמאין אדם וכלים משום דאזלינן בתר רובא: **חוץ משל שוק העליון.** בגמרא מפרש טעמא: **שבאמצע טמאים.** משום דזבין וזבות שכיחי ומהלכים באמצע הדרכים והטהורים מסתלקין לצידי הדרכים מקום שאין דריסת הרגל מצוי' ומזהירין לכל טמא שלא יגע בהן אבל בשעת הרגל שרוב ישראל טהורין הטמאים מסתלקין לצדדים שלא יטמאו את העם והטהורים הולכין באמצע הדרכים הלכך בשעת הרגל רוקין הנמצאים באמצע טהורין ושבצדדין טמאין: **דרך ירידה לבית הטבילה.** ב' דרכים היו למקוה בא' יורדים ובאחד עולים שלא יגעו הטמאין בטהורין ושל דרך ירידה ודאי טמאין לפי שנפלו מיד המביאין לטבילה: **שלא כירידתן עלייתן.** דבירידתן ודאי טמאין היו לכך היו מורידין לבית הטבילה ובעלייתן טהרו לאחר שהטבילן: **ר' יוסי אומר כולן טהורין.** דלא גזרו על ספק כלים בירושלים: **מגריפה.** כלי שגורפין וכונסים בו עצמות המתים כשהם מפוזרין: **מרילה.** מפרש בגמרא: **שוחט בו מיד.** דודאי הטבילוה בעלים מאתמול כדי שיהיה לה הערב שמש ותהא ראויה לשחוט בה היום בערב פסח: **בי"ג שונה ומטביל.** כלומר אע"ג דאיכא למימר כבר הטבילוה בעלים צריך המוצאה להטבילה שנית דשמא לא הטבילוה בעלים דהוה לה שהות להמתין עד סמוך לשחיטה ואע"פ שלא גזרו על ספק כלים אפ"ה גבי קדשים הצריכוה טבילה: **קופיץ.** סכין גדול רוכן עשויין לחתוך בשר ולשבר בו עצמות: **בזה ובזה.** בי"ג ובי"ד שונה ומטביל לפי שעיקרה לחגיגה ששבירת העצם מותר בה ואיירי כגון שהיו הכהנים טמאי מתים בספק וחל שביעי שלהן בע"פ דאין מביאין עמו חגיגה דהוה ליה כפסח הבא בטומאה וחגיגת ט"ו יעשו בטהרה ואין הכהנים שהן טבולי יום מטמאין הסכין שאין טבול יום אפי' דמת מטמא כלים: **חל י"ד להיות בשבת שוחט בה מיד.** ולא אמרינן כיון דשבת הוא לא נשחט בה מספיקא שמא טמאה היא ונמצא הפסח טמא ומחלל את השבת שלא במקום מצוה וי"מ שוחט בה מיד בקופיץ קאמר דאף על גב דאין חגיגה בשבת מ"מ חזקה שהטבילוה מערב שבת לצורך חגיגת י"ד:

משנת אליהו

ממום ונטמא נשאר בבעי' והרמב"ם דפסק בפ"ג מהל' תמידין הל' כ' כהן שהקריב מחצה ומת או נטמא או נולד בו מום כו' פשט הבעי' לחומרא ודלא כמ"ש בק"ע:

בר בא ולא יאות הוא מקשה אתא רבי יעקב בר אחא רבי אבהו בשם רבי יוחנן דבר תורה הוא שתהא בא מן הצבור (כיון דחזי דקא מידחקא לשכה) הייתי אומר יגבו לה (מן היורשין) (כיון דחזי דפשעי בה) התקינו שתהא באה מתרומת הלשכה [א]רבי יוסה אמר ר' יוחנן בעי מהו[א] [א]שלימה בשחרית ושלימה בין הערבים או[ב] שלימה בשחרית ובטילה בין הערבים כד תהא פשיטא ליה דכתיב מנחת תמיד שלשת לוגין מה הן שלשת לוגין שחרית ושלשת לוגין בין הערבים או [ב]לוג ומחצה שחרית ולוג ומחצה בין הערבים אמר רבי חזקיה אוף הדא צריכה ליה שני[ג] קומצין מה הן שני קומצין בשחרית ושני קומצין בין הערבים או קומץ אחת בשחרית וקומץ אחת בין הערבים א"ר יוסה כלום למדו לקומץ לא ממנחת חוטא מה להלן שני (א)קומצין אף כאן שני קומצין (מה תמן צריכה ליה אף הכא צריכה ליה) אמר רבי חזקיה כלום למדו שלשת לוגין לא מתמיד של בין הערבים מה להלן שלשת לוגין אף כאן שלשת לוגין ומה תמן צריכה ליה אף כאן צריכה ליה: שלא יהיה כו': (ב)ר"ש בר נחמן בשם ר' יונתן בדין היה שימעלו בה והן גזרו שלא ימעלו בה והא[ד] תני חטאת מלמד שמועלין בה בה מועלין ואין מועלין באפרה אמר רבי אבהו בראשונה היו משתקשקין בה ונותנין אותה ע"ג מכותיהן וגזרו שימעלו בה כיון שנגדרו גזרו שלא ימעלו בה: ועל הקינין כו': [ב]האשה[ה] הזאת במה היא מתכפרת אמר רבי יצחק תנאי ב"ד הוא המספק את הקינין הוא מספק את הפסולות ואת האובדות:

הדרן עלך פרק מעות שנמצאו

הלכה א מתני' כל הרוקין[ו] הנמצאין בירושלים טהורין חוץ משל שוק העליון דברי ר"מ (ג)רבי יוסי אומר [ג]בשאר כל ימות השנה שבאמצע טמאין שבצדדין טהורין ובשעת הרגל שבאמצע טהורין שבצדדין טמאין מפני שהמעוטין מסתלקין לצדדין כל[ז] הכלים הנמצאין בירושלם דרך ירידה לבית הטבילה טמאין ודרך עליה טהורין שלא כירידתן עלייתן דברי ר"מ ר' יוסי אומר [ד]כולן טהורין חוץ מן הסל והמגריפה והמריצה המיוחדין לקברות סכין[ח] [ה]שנמצאת בי"ד שוחט בה מיד [ו]בשלשה עשר שונה ומטביל (ד)קופיץ [א] בזה ובזה שונה ומטביל חל ארבעה עשר להיות בשבת שוחט בה מיד בט"ו

ריבב"ן

לערב והיא מחוסרת כפרה ובכרת היא תיקנו ב"ד שיהו באות משל צבור: **המספק את הקינין.** שהגזבר לוקח את הקינין מאחד בדמים קצובין וקצבה שלהן כדמפורש בסוף פרק קמא דכריתות אמר רשב"ג המעון הזה אם אלין בלילה עד שיהו בדינרין נכנס ודרש ולימד האשה שיש עליה חמש לידות ודאות מביאה קרבן ואוכלת בזבחים ואין השאר עליהן חובה ועמדו קינין בו ביום ברבעתים ומייתי לה נמי בב"ב פרק בתרא (דקס"ו) וה"נ אמרינן בכריתות בפ' ב' נכרי שנתגייר בזמן הזה צריך שיפריש רובע [ט]שקל לקינו דהיינו דינר:

מתני' כל הרוקין הנמצאין בירושלים טהורין. ומוקי בפסחים פ"ק ואע"ג דאתחזק זב התם משום דלא גזרו על ספק הרוקין בירושלים חוץ משל שוק העליון שכל זב נפנה לשם: **בשאר כל ימות השנה שבאמצע טמאין.** **ירושלמי** ר' אבין בשם ר' יהושע בן לוי קצרן של נכרים היה שם בשאר ימות השנה הטמאין מהלכין שיבולת פי' באמצע הדרך לשון שביל והטהורין הולכין מן הצד והטהורין הולכין סתם והטמאין אומרים להם פרושו בשעת הרגל הטהורים הולכין שיבולת והטמאין הולכין מן הצד והטמאין הולכין סתם והטהורין אומרים להם פרושו: **מתני' כל הכלים הנמצאים בירושלים דרך ירידה לבית הטבילה טמאין.** בפסחים בסוף פ"ק פריך רישא לסיפא דרך ירידה לבית הטבילה טמאין הא דעלמא טהורין אימא סיפא דרך עליה טהורין הא דעלמא טמאין אלא רישא דוקא הא בעלמא טהורין לפי שלא גזרו על ספק כלים וסיפא לאפוקי גזייתא ופרש"י ז"ל מבואות קטנים שהיו סמוכין לדרך הירידה ועליה ופעמים שהיו יורדין דרך אותן מבואות ופעמים היו עולין בהנהו מבואות טמאים מספק שהרי תחלתן טמאין היו ספק נפלו בירידה ספק נפלו בעליה ומספיקא לא נפקי מטומאתן אבל שאר כלים דספק נטמאו ספק לא נטמאו לא גזרו עליהן מספק: **שלא כירידתן עלייתן.** שבדרך אחד היו יורדין לבית הטבילה ובדרך אחר היו עולין: **והמרילה המיוחדין לקברות.** פי' כלי ברזל שבראשו חד וראוי לחפור בו ארץ קשה ובלע"ז סובולו"י ובירושלמי קורא אותה צפורן שדומה לצפורן מאן דאמר מרילה שהיא מרילה את האבן: **מתני' סכין שנמצאת בי"ד בניסן שוחט בה מיד.** הפסח שהטבילוהו בעלים בי"ג שיהא לה הערב שמש בי"ג שונה ומטביל שמא לא הטבילה בעלים עדיין. קופיץ בין בזה ובין בזה בין בי"ג ובין בי"ד שונה ומטביל שמא עדיין לא הטבילוה אפילו מצאה בי"ד שמא אין דעתו לעשות חגיגה בי"ד שבא במרובה ואפי' בחול וכ"ש בשבת ובטומאה דלא עבדינן חגיגה כלל: **חל י"ד להיות בשבת.** אפי' קופיץ: **שוחט בה מיד.** לפי שהטבילה בי"ג שאין מטבילים כלים בשבת כדאיתא בביצה פ"ב לפי שנראה כמתקן כלי א"נ גזרה שמא ישהה ועל כרחו הטבילה בע"ש שצריך לו לטבילת ט"ו שהוא יו"ט: **נמצאת קשורה.**

תקלין חדתין

במתני' דמנחות כדקאמר מחק עולם והכא במתניתין לידן אמר מתנאי ב"ד: **ד"ת משל צבור הייתי אומר יגבו לה.** כלומר הא ודאי פשיטא דמשל צבור דבר תורה מקרא דחק עולם אבל הייתי אומר שלא ליקחה מתרומת הלשכה אלא לגבות מכל יחיד ויחיד דהכי משמע קרא דחק עולם משל עולם והתנו ב"ד שיהא באה מתרומת הלשכה ואיזה תלמיד טועה נסתבך בתירוצא דבבלי שם והרכיב לה בתירוצא דהכא דירושלמי ולא נהיר ולא בהיר ולא לציר דסוגיא דירושלמי ס"ל דלא הוה אלא חדא תקנה וכדפרישית ובבבלי משני ב' תקנות הוו: **ר"י בעי שלימה בשחרית כו'.** אמתניתין קאי דקתני בר"י ושלימה היתה קריבה ומבעיא ליה או שלימה בין הערבים ג"כ או דילמא בין הערבים בטילה: **ודא צריכא ליה.** הא מבעיא ליה: **ג' לוגין מהו.** כלומר אלו הג' לוגין שהיה מביא הכהן גדול והולהו לוג ומחצה בבוקר ולוג ומחצה בין הערבים ועכשיו כשמת והוכפלה הסולת כדקתני לה בברייתא דלעיל שלמה בבוקר כו' ומספקא ליה אם הוכפלה גם כן השמן או דילמא סולת דגלי קרא דאותה לר"י ולר"ש מתקטר גלי אבל בשמן לא גלי קרא: **קומץ בשחרית.** אי אמרי' הואיל והוכפלה סולתה הוכפלה לבונתו או דילמא מאי דגלי גלי: **אמר רבי יוסי.** מהדר למפשט בעיא שניה: **כלום למדו לקומץ דלבונה לא מלחם הפנים.** דהא גבי חביתין לא כתיב קומץ כלל ועל כרחך מלחם הפנים למדו לקומץ דחביתין או מגזרה שוה דחק עולם דבתרוייהו כתיב או דס"ל כסוגיא דלעיל פרק ו' דלמד לשיעורא דקומץ מלחם הפנים לכל המנחות: **מה להלן ב' קמצים אף כאן ב' קמצים.** ותיבת בחסר ליתא בנוסח הירושל' ואי גרסי' לה נ"ל דה"ק בהפחות אינו פחות מב' קומצין דבלחם הפנים חסר לבונתה פסול כדאמרינן מנחות (י"א ב') הכא נמי [illegible]

[illegible]

א) מנחות נב א, ב) בס"א או מחלה בשחרית ומחלה בין הערבים, ג) מנחות נב א, ד) שם נא ב, ה) לעיל הל"א, ו) פסחים יט ב, ז) שם, ח) שם ע א, ט) נראה דכן היה גורס שם בגמרא רובע שקל אבל לפנינו הגירסא שם רובע סתמא ופרש"י רבע הדינר ועיין היטב בתוס' ב"ב דף קסו: ד"ה ריבעתים.

עין משפט נר מצוה

לב א מיי' פ"ג מתמידין הל' כב:
לג ב מיי' שם:
א ג מיי' פרק י"ג מאה"ט הל' ח:
ב ד מיי' שם הל' ה:
ג ה מיי' שם ובהשגו':
ד ו מיי' שם הל' ו:

נוסחת הבבלי

(א) קומצין (בחסר) כו' קומצין בחסר כו' אר"ח כו': (ב) ר"ש בר נחמן בשם ר' יוחנן כו' היו מקשקשין בה כו': (ג) וחכ"א בשאר ימות כו': (ד) וקופיץ בין בזה ובין בזה כו':

הגהות הגר"א

[illegible]

גליון הש"ס

[illegible]

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות